

Sygn. akt V U 638/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku H. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

o emeryturę rolniczą

na skutek odwołania H. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

z dnia 19 kwietnia 2016 r.

znak (...)

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 kwietnia 2016r., znak: (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonej H. S. prawa do emerytury rolniczej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawczyni nie spełniła jednej z przesłanek do przyznania tego prawa określonej treścią art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, gdyż nie posiada wymaganych 25 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu - udowodniła bowiem jedynie 24 lata, 11 miesięcy i 15 dni podlegania temu ubezpieczeniu.

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie świadczenia. W uzasadnieniu podnosiła, iż posiada wymagany ustawą staż 25 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, do którego zaliczyć też należy jej pracę w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu 16 roku życia przed 1 stycznia 1983 r. (zgodnie z art. 20 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc te same argumenty, co w zaskarżonej decyzji. Dodał nadto, iż na udowodniony przez wnioskodawczynię okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu składają się: okres jej pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od (...) r. do (...) r. oraz okres jej pracy we własnym gospodarstwie rolnym od 13 lutego 1976 r. do 31 marca 1996 r., a więc łącznie okres 24 lat, 11 miesięcy i 15 dni.

Na rozprawie 6 września 2016r. wnioskodawczyni wniosła o zaliczenie do okresu ubezpieczenia rolniczego okresu opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze do 31 grudnia 1996r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni H. S., ur. (...), w okresie od (...) r., a więc od ukończenia 16 roku życia, do (...) pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców H. i S. S.. Od 13 lutego 1976r. wnioskodawczyni podjęła pracę we własnym gospodarstwie rolnym.

W dniu 15 lutego 1996 r. H. S. podjęła zatrudnienie w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...). Ani w tym dniu ani w żadnym innym terminie przed 5 lutego 1997 r. wnioskodawczyni nie powiadomiła placówki terenowej KRUS, że podjęła zatrudnienie na podstawie umowy o pracę. W dniu 5 lutego 1997r. przedstawiła w organie rentowym umowę o pracę zawartą 31 grudnia 1996 r. na czas nieokreślony od dnia 1 stycznia 1997 r. Opierając się na tych informacjach i przedłożonym dokumencie umowy, organ rentowy w dniu 11 lutego 1997r. wydał decyzję, mocą której stwierdził ustanie od 1 stycznia 1997r. ubezpieczenia społecznego rolników H. S. w zakresie ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wypadkowego, chorobowego i macierzyńskiego. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników wnioskodawczyni opłaciła do 31 grudnia 1996r.

W dniu 2 czerwca 2005 r. KRUS wydał zaświadczenie o podleganiu przez ubezpieczoną ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1996 r.

Od 11 lipca 2003r. ubezpieczona była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ZUS. Prawo to ustało z dniem 16 lutego 2016 r. w związku z przyznaniem wnioskodawczyni od 16 lutego 2016r. prawa do emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, na podstawie decyzji z 3 marca 2016r.

W dniu 17 lutego 2016 r. H. S. złożyła w KRUS wniosek o przyznanie emerytury rolniczej.

Decyzją z 19 kwietnia 2016r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury rolniczej, wskazując w uzasadnieniu, że wnioskodawczyni nie posiada wymaganych ustawą 25 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników.

W wyniku przeprowadzonego z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych postępowania wyjaśniającego rolniczy organ rentowy uzyskał świadectwo pracy wnioskodawczyni z 29 czerwca 2001r., z którego wynikało, że ubezpieczona w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...) była zatrudniona od 15 lutego 1996r. a nie jak podała w KRUS - od 1 stycznia 1997r. W efekcie powyższego 21 czerwca 2016r. wydana została decyzja o ustaniu ubezpieczenia społecznego rolników H. S. w okresie od 15 lutego 1996 r. do 31 grudnia 1996 r. Ww. decyzję odebrał mąż wnioskodawczyni M. S. 29 czerwca 2016r. Jednocześnie placówka terenowa KRUS w P. wystawiła nowe zaświadczenie z 23 czerwca 2016r. dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez wnioskodawczynię, w którym stwierdziła podleganie przez H. S. ubezpieczeniu społecznemu rolników od 1 lipca 1977r. do 14 lutego 1996r.

dowód: - dokumenty w aktach KRUS, w tym: wniosek, zaświadczenia Wójta Gminy Ż., akty notarialne, poświadczenie zameldowania, świadectwo pracy z 29.06.2001 r., decyzja z 19.04.2016 r.,

- kserokopie dokumentów z akt ZUS, w tym: kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych, zaświadczenia, wyrok SO w Legnicy z 22.12.2003r., Karty przebiegu zatrudnienia, decyzja ZUS O/L. z 09.02.2004 r., decyzja o przyznaniu emerytury z 03.03.2016 r.;

- decyzja z 11.02.1997 r. k. 52;

- umowa o pracę z 31.12.1996 r. k. 53;

- decyzja z 21.06.2016 r. k. 54;

- zaświadczenie z 23.06.2016 r. k. 55;

- kopia książki nadawczej i potwierdzenie odbioru decyzji z 21.06.2016r. k. 62-63;

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie jest niezasadne.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.jedn.: Dz.U. z 2015 r., poz. 704 z późn. zm.), emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1b;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

W rozpoznawanej sprawie sporne było, czy wnioskodawczynie spełniła drugą z ww. przesłanek przyznania prawa do emerytury rolniczej, tj. przesłankę stażu 25 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników. Organ rentowy wyliczył, że staż ten wyniósł 24 lata, 11 miesięcy i 15 dni. Wnioskodawczynie twierdziła, że posiada wymagany staż 25 lat.

Dokumenty zgromadzone w niniejszym postępowaniu nie potwierdziły jednak stanowiska odwołującej. Wykazały natomiast prawidłowość decyzji podjętej przez organ rentowy w dniu 19 kwietnia 2016 r. W tym miejscu przypomnieć należy, że dla przyznania prawa do określonego świadczenia ubezpieczeniowego (czy to z powszechnego ubezpieczenia społecznego czy ubezpieczenia społecznego rolników) wymagane jest spełnienie łącznie wszystkich ustawowych przesłanek warunkujących to prawo. Dlatego też zarówno organ rentowy, jak i Sąd (w wyniku kontroli instancyjnej), bada, czy wnioskujący na dzień wydania decyzji przesłanki te spełniał. W niniejszej sprawie Sąd - analizując materiał dowodowy - nie miał wątpliwości, że H. S. na dzień wydania zaskarżonej decyzji, jak i wyrokowania, nie spełniła przesłanki określonej w art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, tj. przesłanki stażowej. Uwzględniając bowiem wszystkie okresy podlegania przez nią ubezpieczeniu społecznemu rolników, a więc zarówno okres, kiedy pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców, jak i późniejszy okres prowadzenia własnego gospodarstwa rolnego, staż ten wyniesie 24 lata, 11 miesięcy i 15 dni. W błędzie przy tym pozostaje ubezpieczona, twierdząc, że posiada wymagany staż ubezpieczeniowy, gdyż podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników do 31 grudnia 1996r., co wynika z zaświadczenia wydanego przez KRUS w 2005 r., a nadto z faktu opłacenia przez nią składki za cały rok 1996. Z twierdzeniem powyższym nie sposób się zgodzić. W myśl bowiem art. 7 ust. 1 i 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, z mocy ustawy ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, wypadkowemu, chorobowemu i macierzyńskiemu podlega rolnik lub domownik jeżeli nie podlega innemu ubezpieczeniu społecznemu lub nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo nie ma ustalonego prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Pojawienie się zatem innego tytułu ubezpieczenia, w szczególności tytułu pracowniczego, skutkuje objęciem takiej osoby z mocy ustawy innym ubezpieczeniem - ubezpieczeniem powszechnym. W przypadku pracownika - objęcie obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi, wypadkowym i chorobowym następuje od dnia nawiązania stosunku pracy i trwa do dnia ustania tego stosunku (art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Z treści art. 5 ust. 1 ustawy systemowej w powiązaniu z art. 7 ust. 1 i 16 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników wynika nadto pierwszeństwo powszechnego ubezpieczenia społecznego przed ubezpieczeniem społecznym rolników. W razie zaś zaistnienia okoliczności, które mają wpływ na podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników, jak i w przypadku zmiany tych okoliczności, ubezpieczony rolnik obowiązany jest - z mocy art. 37 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników - zawiadamiać o nich KRUS w ciągu 14 dni, nie czekając na wezwanie.

W rozpoznawanej sprawie - jak wynika z materiału dowodowego - ubezpieczona z powyższego obowiązku nie wywiązała się. Podejmując bowiem zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę 15 lutego 1996 r. nie zgłosiła tej okoliczności w KRUS. Dopiero na początku 1997r. przedstawiła w ww. organie rentowym umowę o pracę obowiązującą od 1 stycznia 1997r. Skutkiem takiego zachowania ubezpieczonej było stwierdzenie przez KRUS ustania ubezpieczenia społecznego rolników od 1 stycznia 1997r., choć faktycznie tytuł do tego ubezpieczenia ustał z dniem 15 lutego 1996r. i zgodnie z ówczesnie obowiązującym art. 3a ust. 1 ustawy stwierdzić należało ustanie ubezpieczenia od 1 kwietnia 1996r., tj. od dnia następnego po kwartale, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie

ubezpieczeniu. O tym, że tytuł do ubezpieczenia społecznego rolników wnioskodawczyni ustał w momencie podjęcia przez nią zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych (...) KRUS dowiedział się dopiero w wyniku postępowania wyjaśniającego prowadzonego z ZUS w 2016r. Zasadą natomiast jest, że dany okres podlegania ubezpieczeniu nie może być liczony dwukrotnie, tj. do prawa do świadczenia z systemu powszechnego oraz do prawa do świadczenia z systemu ubezpieczenia społecznego rolników. Dlatego też organ rentowy w chwili ustalania, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania prawa do świadczenia sprawdza okresy podlegania ubezpieczeniom również w innych systemach i ustala, czy dany okres został zaliczony do okresu uprawniającego do prawa do świadczenia w tym systemie. W efekcie podjęcia tych działań KRUS uzyskał z ZUS świadectwo pracy wnioskodawczyni, z którego wynikało, że podjęła ona zatrudnienie w dniu 15 lutego 1996 r. a nie jak wskazała w KRUS - 1 stycznia 1997r. Skutkiem tego było wydanie przez KRUS dodatkowej decyzji stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w okresie od 15 lutego 1996 r. do 31 grudnia 1996 r. Nie ma przy tym znaczenia, że ww. decyzja podjęta została dopiero 21 czerwca 2016r., a więc po dacie wydania zaskarżonej decyzji. Z powyższego faktu, tj. wydania następnie ww. decyzji, nie można bowiem wywodzić i domagać się doliczenia okresu objętego tą decyzją do stażu ubezpieczeniowego, od którego zależą uprawnienia do emerytury rolniczej. Okres ten bowiem doliczony został jako okres składkowy do stażu ubezpieczeniowego wnioskodawczyni i z tego tytułu ubezpieczona pobiera emeryturę w powszechnym systemie emerytalnym. Tym samym stwierdzić należało, iż rolniczy organ rentowy - wydając zaskarżoną decyzję - prawidłowo ustalił okresy podlegania przez wnioskodawczynię ubezpieczeniu społecznemu rolników i słusznie uznał, że w spornym okresie, tj. między 15 lutego 1996 r. a 31 grudnia 1996 r. ubezpieczona nie podlegała z mocy prawa temu ubezpieczeniu. Ustało ono bowiem w chwili podjęcia przez wnioskodawczynię zatrudnienia i objęcia jej obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tego tytułu w ZUS, a właściwie z upływem kwartału, w którym to zdarzenie nastąpiło (zgodnie z art. 3a u.s.r. w ówczesnym brzmieniu). Sytuacji tej nie zmienia przy tym fakt opłacenia przez wnioskodawczynię składek ubezpieczeniowych w KRUS do końca 1996 roku. Gdyby przyjmować taki tok rozumowania, to należałoby uznać, że każde nienależne opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne bez tytułu ubezpieczenia (a za takie uznać należy składki KRUS opłacone przez wnioskodawczynię po podjęciu przez nią zatrudnienia) prowadziłoby automatycznie do zaliczenia do stażu uprawniającego do świadczenia okresów, za które składki takie zostały opłacone. Pogląd taki jest nieuprawniony i nie znajduje oparcia w żadnych przepisach regulujących prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, czy to powszechnego czy rolników.

Dlatego też raz jeszcze podkreślić należy, że ani opłacenie składek za okresy niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, ani wydanie - w następstwie niewiedzy organu o fakcie zatrudnienia wnioskodawczyni od 15 lutego 1996r. - zaświadczenia o okresach podlegania temu ubezpieczeniu, nie powoduje uznania, że wnioskodawczyni w okresie od 15 lutego 1996 r. do 31 grudnia 1996 r. podlegała ubezpieczeniu społecznemu rolników i doliczenia tego okresu do wymaganego stażu ubezpieczeniowego, od którego zależy prawo do emerytury rolniczej. Okres ten zresztą zaliczony już został przez ZUS do prawa wnioskodawczyni do emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń i nie może być ponownie zaliczony do prawa do emerytury rolniczej.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, iż organ rentowy wydał prawidłową decyzję, w której trafnie ustalił, że wnioskodawczyni posiada jedynie 24 lata, 11 miesięcy i 15 dni okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników. Na okres ten złożyły się: okres pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym rodziców od (...) r. do (...) r. oraz okres jej pracy we własnym gospodarstwie rolnym od 13 lutego 1976 r. do 31 marca 1996 r. Wskazać należy, iż mimo że wnioskodawczyni zatrudnienie podjęła 15 lutego 1996r., to jednak okres podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym rolników KRUS obliczył do 31 marca 1996r., tj. do końca kwartału, w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu, zgodnie z treścią obowiązującego wówczas art. 3a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Nawet powyższe „wydłużenie” stażu ubezpieczeniowego nie dało jednak wymaganego ustawą okresu 25 lat podlegania ubezpieczeniom. Wnioskodawczyni zaś nie legitymowała się żadnym innym okresem, który nie byłby zaliczony do prawa do emerytury powszechnej, a mógłby być uwzględniony do prawa do emerytury rolniczej. W takim stanie rzeczy, nie było podstaw do skutecznego zakwestionowania zaskarżonej decyzji. Organ rentowy bowiem prawidłowo wyliczył staż ubezpieczeniowy H. S., a argumenty wnioskodawczyni zawarte w odwołaniu ustaleń tych nie zdołały podważyć.

W świetle zatem powyższych uwag, w ocenie Sądu, nie było podstaw do uwzględnienia odwołania ubezpieczonej. Sąd też, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji.